

ADMINISTRACJA PUBLICZNA - przejęte przez państwo i realizowane przez jego zawisłe organy, a także przez organy samorządu terytorialnego zaspokajanie zbiorowych i indywidualnych potrzeb obywateli, wynikających ze współżycia ludzi w społecznościach

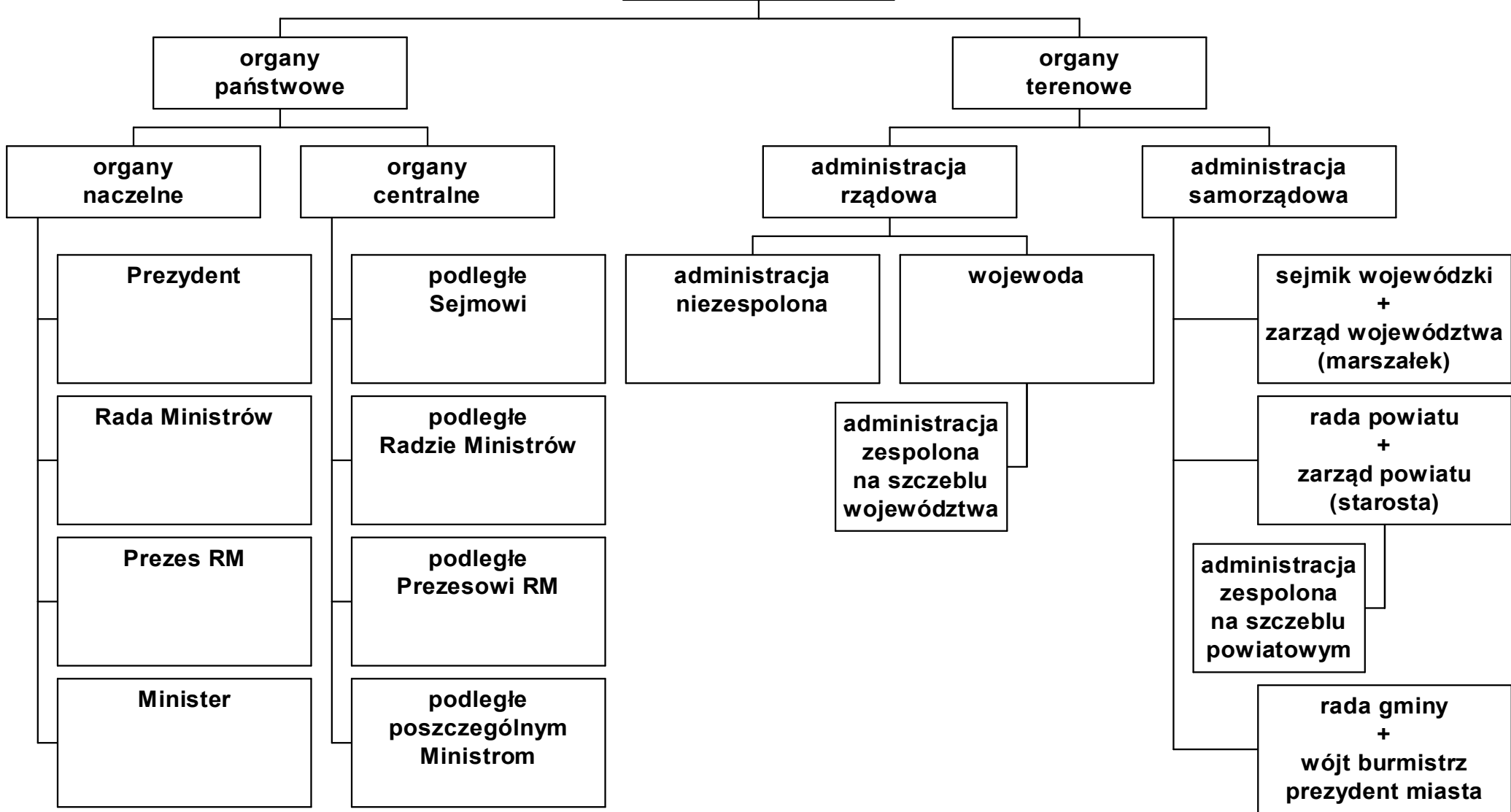
ORGAN ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ – wyodrębniona jednostka organizacyjna władzy publicznej (państwowej lub samorządowej), której przepisy prawa powierzyły działania w sprawach z zakresu administracji publicznej

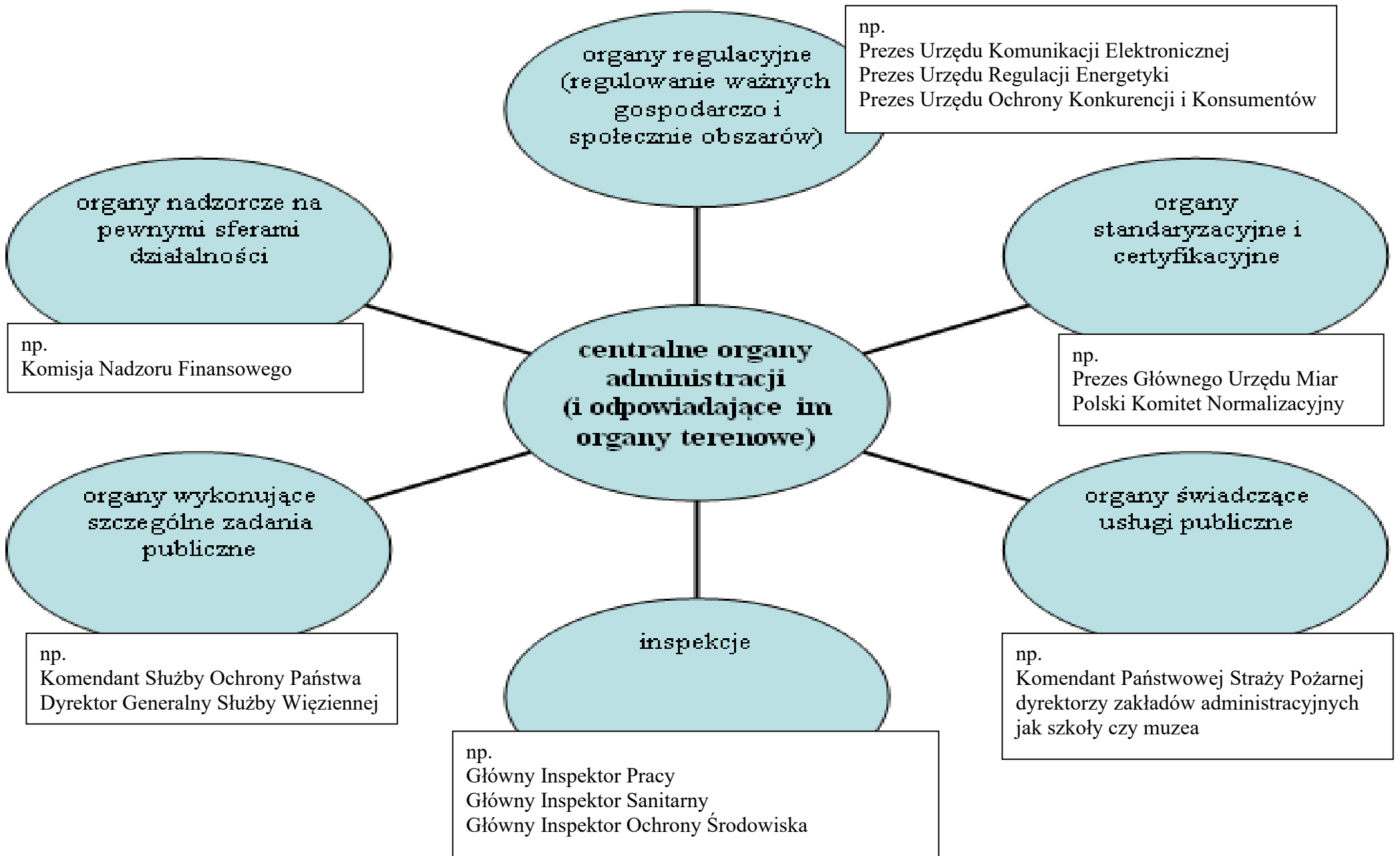
URZĄD – zorganizowany zespół osób, środków rzeczowych i finansowych, przy pomocy których organ władzy publicznej wykonuje swoje działania

TERYTORIALNY PODZIAŁ, inaczej podział administracyjny to podzielenie całego obszaru kraju na jednostki podległe różnym organom administracji rządowej i samorządowej. W Polsce podstawowe jednostki terytorialnego podziału to **gminy** (administracja samorządowa), **powiaty** (administracja samorządowa) i **województwa** (administracja rządowa i samorządowa). Rozróżnia się też terytorialne podziały **pomocnicze** (np. dla gmin wiejskich - sołectwa, dla gmin miejskich - dzielnice miejskie i osiedla) i terytorialne podziały **specjalne** (dla szczególnych dziedzin administracji państwowej, np. górniczej, leśnej, morskiej).

Rodzaj organu	Organy należące do danego rodzaju	Cechy określające pozycję danych organów w strukturze organów administracji
naczelne organy administracji państwowej	<ul style="list-style-type: none"> • Prezydent • Rada Ministrów (RM) • Prezes RM • Ministrowie 	<ul style="list-style-type: none"> — są organami zwierzchnimi dla pozostałych organów administracji rządowej — ich właściwość terytorialna obejmuje cały kraj
centralne organy administracji państwowej	na przykład: <ul style="list-style-type: none"> • Główny Inspektor Pracy • Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów • Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego • Prezes ZUS 	<ul style="list-style-type: none"> — podlegają Sejmowi (np. GIP), Radzie Ministrów, Prezesowi RM (np. Prezes UOKiK) lub ministrom (np. Prezes ZUS ministrowi właściwemu ds. zabezpieczenia społecznego) — ich właściwość terytorialna obejmuje cały kraj
terenowe organy rządowej administracji ogólnej	<ul style="list-style-type: none"> • wojewodowie 	<ul style="list-style-type: none"> — podlegają Prezesowi RM — ich właściwość terytorialna obejmuje województwa — są zwierzchnikami wojewódzkiej administracji zespolonej
terenowe organy administracji specjalnej niespolonej	na przykład: <ul style="list-style-type: none"> • dyrektorzy izb skarbowych czy naczelnicy urzędów skarbowych • dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych 	<ul style="list-style-type: none"> — podlegają odpowiednim naczelnym lub centralnym organom administracji — ich właściwość terytorialna obejmuje województwo, powiat, gminę lub jednostki podziału specjalnego (np. Lublin dzieli się na 2 obszary z punktu widzenia podatkowego)
terenowe organy administracji specjalnej zespolonej	na przykład: <ul style="list-style-type: none"> • Komendant Wojewódzkiej Policji • Wojewódzki Inspektor Sanitarny • Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego 	<ul style="list-style-type: none"> — podlegają wojewodom (adm. rządowa na obszarze województwa) lub starostom (adm. obejmująca powiat)
organy administracji samorządowej	<ul style="list-style-type: none"> • jednoosobowe organy wykonawcze gmin • zarządy powiatów lub województw • samorządowe kolegia odwoławcze (czyli organy wyższego stopnia) 	<ul style="list-style-type: none"> — zarządy podlegają radom powiatów albo sejmikom województwa — ich właściwość terytorialna obejmuje odpowiednio gminy, powiaty lub województwa

organy administracji

Ministrowie kierują określonymi działami administracji rządowej lub wypełniają zadania wyznaczone im przez Prezesa Rady Ministrów. Zakres działania ministra kierującego działem administracji rządowej określają ustawy. Minister kierujący działem administracji rządowej wydaje rozporządzenia. Rada Ministrów, na wniosek Prezesa Rady Ministrów, może uchylić rozporządzenie lub zarządzenie ministra.

OBECNE DZIAŁY ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

- 1) administracja publiczna;
 - 1a) budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo;
 - 1b) aktywa państwowe;
- 2) budżet;
 - 2a) energia;
- 3) finanse publiczne;
- 4) gospodarka;
- 5) gospodarka morską;
- 6) gospodarka wodna;
- 6a) gospodarka złożami kopaliny;
- 7) instytucje finansowe;
- 7a) informatyzacja;
- 8) członkostwo Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej;
- 8a) klimat;
- 9) kultura i ochrona dziedzictwa narodowego;
- 10) kultura fizyczna;
- 11) łączność;
- 12) (uchylony);
- 13) (uchylony);
- 14) obrona narodowa;
- 15) oświata i wychowanie;
- 16) praca;
- 17) rolnictwo;
- 18) rozwój wsi;
 - 18a) rozwój regionalny;
 - 18b) rynki rolne;
 - 18c) rybołówstwo;
- 19) (uchylony);
- 20) sprawiedliwość;
- 21) szkolnictwo wyższe i nauka;
- 22) transport;
 - 22a) turystyka;
- 23) środowisko;
 - 23a) rodzina;
- 24) sprawy wewnętrzne;
- 25) wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne;
- 26) zabezpieczenie społeczne;
- 27) sprawy zagraniczne;
- 28) zdrowie;
- 29) żegluga śródlądowa.

RADA MINISTRÓW – OBECNIE

- ☞ Prezes Rady Ministrów - Mateusz Morawiecki (PiS)

- ☞ Wiceprezes Rady Ministrów – Jarosław Kaczyński (PiS)
- ☞ Wiceprezes Rady Ministrów, Minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu, Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego - Piotr Gliński (PiS)
- ☞ Wiceprezes Rady Ministrów, Minister aktywów państwowych - Jacek Sasin (PiS)
- ☞ Wiceprezes Rady Ministrów, Minister pracy, rozwoju i technologii - Jarosław Gowin (Porozumienie)

- ☞ Minister infrastruktury - Andrzej Adamczyk (PiS)
- ☞ Minister obrony narodowej - Mariusz Błaszczak (PiS)
- ☞ Minister spraw wewnętrznych i administracji - Mariusz Kamiński (PiS)
- ☞ Minister klimatu - Michał Kurtyka
- ☞ Minister finansów, funduszy i polityki regionalnej - Tadeusz Kościński
- ☞ Minister rodziny, pracy i polityki społecznej - Marlena Maląg (PiS)
- ☞ Minister zdrowia – Andrzej Niedzielski
- ☞ Minister rolnictwa i rozwoju wsi – Grzegorz Puda (PiS)
- ☞ Minister spraw zagranicznych – Zbigniew Rau (PiS)
- ☞ Minister sprawiedliwości - Zbigniew Ziobro (Solidarna Polska)
- ☞ Minister-członek Rady Ministrów, Szef Kancelarii PRM - Michał Dworczyk (PiS)
- ☞ Minister-członek Rady Ministrów – Michał Cieslak
- ☞ Minister do spraw Unii Europejskiej - Konrad Szymański (PiS)
- ☞ Minister-członek Rady Ministrów, Szef Komitetu Stałego - Łukasz Schreiber (PiS)
- ☞ Minister-członek Rady Ministrów – Michał Wójcik (Solidarna Polska)
- ☞ Minister edukacji i nauki – Przemysław Czarnek (PiS)

Samorząd terytorialny w Polsce – stan obecny

- Trzystopniowość
 - Gmina
 - Powiat
 - Województwo
- Dualizm zarządzania na poziomie wojewódzkim
 - Rządowy (wojewoda)
 - Samorządowy
- Nadzór nad JST ze strony władz rządowych

Art. 163 Konstytucji RP 1997. (zasada pomocniczości)

Samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne nie zastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych.

	władze gminy	władze powiatu	władze województwa samorządowego
organy stanowiące	<ul style="list-style-type: none"> • Rada gminy (wybierana przez mieszkańców gminy; liczebność 15-45 członków w zależności od populacji gminy) <ul style="list-style-type: none"> • obraduje w sesjach – Organy wewnętrzne <ul style="list-style-type: none"> – Przewodniczący – do 3 wiceprzewodniczących • Komisje <ul style="list-style-type: none"> – obligatoryjność komisji rewizyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Rada powiatu (wybierana przez mieszkańców powiatu; liczebność 15-45 członków w zależności od populacji gminy) <ul style="list-style-type: none"> • obraduje w sesjach – Organy wewnętrzne <ul style="list-style-type: none"> – Przewodniczący – do 3 wiceprzewodniczących • Komisje <ul style="list-style-type: none"> – obligatoryjność komisji rewizyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Sejmik województwa (wybierany przez mieszkańców województwa; liczebność: 30 w województwach liczących do 2 mln mieszkańców oraz po trzech radnych na każde kolejne rozpoczęte 500 tys. mieszkańców) <ul style="list-style-type: none"> • obraduje w sesjach – Organy wewnętrzne <ul style="list-style-type: none"> – Przewodniczący – do 3 wiceprzewodniczących • Komisje <ul style="list-style-type: none"> – obligatoryjność komisji rewizyjnej
organy wykonawczo-zarządzające	<ul style="list-style-type: none"> • Wójt – burmistrz – prezydent miasta (wybierana przez mieszkańców gminy) <ul style="list-style-type: none"> – Powoływani przez niego zastępcy (do 4) – Sekretarz – Skarbnik gminy 	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd (wybierany przez radę powiatu) <ul style="list-style-type: none"> – Starosta na czele zarządu – wicestarosta – skład zarządu 3-5 osób – Powoływani przez zarząd na wniosek starosty: Sekretarz i Skarbnik 	<ul style="list-style-type: none"> • Zarząd (wybierany przez sejmik województwa) <ul style="list-style-type: none"> – Marszałek na czele zarządu – do 2 wicemarszałków – skład zarządu 5 osób – Powoływani przez zarząd na wniosek starosty: Sekretarz i Skarbnik

kadencja 5-letnia władz samorządu

	gmina	powiat	województwo		centrum	
			samorządowe	rządowe		
Struktura władzy	Rada gminy – wybierana przez mieszkańców Wójt lub burmistrz albo prezydent – organ wykonawczo-zarządzający	Rada powiatu – wybierana przez mieszkańców Zarząd powiatu – organ wykonawczo-zarządzający ze starostą jako przewodniczącym	Sejmik wojewódzki – wybierany przez mieszkańców Zarząd województwa – organ wykonawczo-zarządzający z marszałkiem jako przewodniczącym	wojewoda powoływany przez Prezesa RM oraz rządowa administracja terenowa zespolona i niezespolona	Władza prawodawcza: Sejm i Senat Władza wykonawcza: <ul style="list-style-type: none"> naczelné organy administracji państwowej - Prezydent, RM, Prezes RM, poszczególni ministrowie centralne organy administracji rządowej podległe Sejmowi lub organom naczelnym 	
Zakres zadań	drogi	drogi gminne	drogi powiatowe	drogi wojewódzkie	autostrady, drogi ekspresowe, drogi krajowe	kreowanie i koordynacja działań w zakresie infrastruktury drogowej
	edukacja	przedszkola, szkoły podstawowe, kluby młodzieżowe	szkoły ponadpodstawowe, szkoły artystyczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne	wyższe szkoły zawodowe, ośrodki doskonalenia nauczycieli	nadzór pedagogiczny nad oświatą przez kuratora oświaty	nadzór nad państwowymi szkołami wyższymi
	zdrowie	lecznictwo ambulatoryjne — przychodnie i poradnie gminne	szpitale ogólne (rejonowe)	szpitale specjalistyczne	—	polityka zdrowotna, NFZ
	pomoc społeczna	pomoc socjalna dla mieszkańców gminy	domy pomocy społecznej, poradnictwo specjalistyczne	pomoc społeczna o zasięgu regionalnym	nadzór nad prowadzeniem domów opieki społecznej	polityka w obszarze pomocy społecznej, analiza skuteczności pomocy społecznej, inspirowanie i promowanie nowych form i metod działania, współpraca z NGO
	zatrudnienie i przeciwdziałanie bezrobociu	roboty publiczne itp.	powiatowy urząd pracy	wojewódzki urząd pracy	kontrola realizacji zadań prozatrudnieniowych, wydawanie pozwoleń na zatrudnianie cudzoziemców	polityka prozatrudnieniowa, Naczelna Rada Zatrudnienia
	kultura	biblioteki, muzea gminne, domy kultury	biblioteki i muzea powiatowe, teatry	muzea, biblioteki i teatry regionalne	—	instytucje kulturalne o znaczeniu ogólnonarodowym
	gospodarka przestrzenna	zagospodarowanie przestrzenne na obszarze gminy	—	przygotowanie planu regionalnego	uzgadnianie zadań rządowych z jednostkami samorządu terytorialnego	kreowanie i koordynacja działań w zakresie budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej
	gospodarka wodna	zaopatrzenie w wodę, lokalna gospodarka wodą	gospodarka wodna na terenie powiatu	gospodarka wodna w regionie, melioracja, utrzymanie urządzeń wodnych	—	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
	ochrona środowiska	ochrona środowiska, usuwanie odpadów na terenie gminy	usuwanie niebezpiecznych odpadów	—	usuwanie odpadów szczególnie niebezpiecznych	polityka ekologiczna, Inspekcja Ochrony Środowiska
	komunikacja	lokalny transport w gminie	komunikacja w obrębie powiatu i kilku powiatów — koordynacja	komunikacja w obrębie województwa i sąsiadujących województw — koordynacja	—	transport i komunikacja o charakterze ogólnokrajowym — koordynacja
	bezpieczeństwo	zachowanie porządku publicznego i bezpieczeństwa zbiorowego w gminie	zachowanie porządku publicznego i bezpieczeństwa zbiorowego na terenie powiatu	—	zachowanie porządku publicznego i bezpieczeństwa zbiorowego na terenie województwa	bezpieczeństwo wewnętrzne — zadania ogólnokrajowe, bezpieczeństwo zewnętrzne państwa, wojsko, BBN, Rządowe Centrum Bezpieczeństwa
	kłęski żywiołowe	zwalczanie kłesk żywiołowych na terenie gminy	zwalczanie kłesk żywiołowych na terenie powiatu lub kilku gmin	—	zwalczanie kłesk żywiołowych na terenie województwa lub kilku powiatów	wprowadzanie stanu kłęski żywiołowej,
inne	<ul style="list-style-type: none"> budownictwo komunalne utrzymanie parków i zieleni miejskiej dostarczanie energii ciepłej obiekty sportowe i rekreacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> rejestracja pojazdów, wydawane prawa jazdy ochrona praw konsumenta 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowanie strategii rozwoju regionu modernizacja terenów wiejskich promowanie województwa, przyciąganie inwestorów 	<ul style="list-style-type: none"> nadzór nad przestrzeganiem prawa przez władze samorządowe wszystkich szczebli 	<ul style="list-style-type: none"> stanowienie prawa powszechnie obowiązującego dla wszystkich obywateli zapewnianie wykonywania ustaw chronienie interesów Skarbu Państwa sądownictwo polityka zagraniczna 	

pracownicy i urzędnicy

pracownicy i urzędnicy korpusu służby cywilnej	pracownicy i urzędnicy administracji państwowej	pracownicy samorządowi
- umowa o pracę egzamin - mianowanie --- powołanie	- umowa o pracę egzamin - mianowanie --- powołanie	- umowa o pracę --- - wybór - powołanie
<p> ■ korpus służby cywilnej tworzą pracownicy zatrudnieni na stanowiskach urzędniczych: średniego szczebla zarządzania, koordynujących, samodzielnych, specjalistycznych i wspomagających w: </p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, 2) urzędach ministrów i przewodniczących komitetów wchodzących w skład Rady Ministrów oraz urzędach centralnych organów administracji rządowej, 3) urzędach wojewódzkich oraz innych urzędach stanowiących aparat pomocniczy terenowych organów administracji rządowej podległych ministrom lub centralnym organom administracji rządowej, 4) komendach, inspektoratach i innych jednostkach organizacyjnych stanowiących aparat pomocniczy kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich oraz kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej, 5) Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, 6) Biurze Nasiennictwa Leśnego <p> dodatkowo korpus służby cywilnej tworzą także powiatowi i graniczni lekarze weterynarii oraz ich zastępcy </p>	<p> ■ stosuje się ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych do zatrudnionych w: </p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kancelarii Sejmu, 2) Kancelarii Senatu, 3) Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, 3b) Sądzie Najwyższym, 6) Biurze Trybunału Konstytucyjnego, 7) Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich, 7a) Biurze Rzecznika Praw Dziecka, 8) Biurze Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, 8a) Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa w sprawach nieuregulowanych w odrębnych przepisach, 9) Krajowym Biurze Wyborczym, 12) regionalnych izbach obrachunkowych, 13) Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, 14) Instytucie Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. 	<p> ■ USTAWA z dnia z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych </p> <p> ■ Ustawa określa status prawny pracowników zatrudnionych w: </p> <ol style="list-style-type: none"> 1) urzędach marszałkowskich oraz wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych; 2) starostwach powiatowych oraz powiatowych jednostkach organizacyjnych; 3) urzędach gmin, jednostkach pomocniczych gmin oraz gminnych jednostkach i zakładach budżetowych; 4) biurach (ich odpowiednikach) związków jednostek samorządu terytorialnego oraz zakładów budżetowych utworzonych przez te związki; 5) biurach (ich odpowiednikach) jednostek administracyjnych jednostek samorządu terytorialnego.
<p> W celu zapewnienia zawodowego, rzetelnego, bezstronnego i politycznie neutralnego wykonywania zadań państwa, w urzędach administracji rządowej działa korpus służby cywilnej. Prezes Rady Ministrów jest zwierzchnikiem korpusu służby cywilnej. </p>		